

ผลของการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The Effect of Using the SQ4R Method on Analytical Reading Ability
of Matthayomsuksa 4 Students

นางสาวปัญชญา ทองคำ^{1*}

¹นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*ผู้รับผิดชอบบทความ

Miss Panchaya Thongkham¹

Email: 6712610003@rumail.ru.ac.th¹

¹Master of Education Program in Teaching Thai, Faculty of Education,
Ramkhamhaeng University, Thailand.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม 2) การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R และ 3) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับเกณฑ์ร้อยละ 75 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 เป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/9 เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยใช้ข้อสอบชุดเดียวกันสอบทั้งก่อนและหลังการทดลอง 2) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R จำนวน 3 แผน แผนละ 2 คาบ รวม 6 คาบ และ 3) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมจำนวน 3 แผน แผนละ 2 คาบ รวม 6 คาบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ (percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.45 ส่วนกลุ่มที่ใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.55 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.97 ส่วนค่าการทดสอบที (t-test) เท่ากับ 6.33 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถ

ในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.60 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.77 ส่วนคะแนนหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.45 ส่วนค่าการทดสอบที (t-test) เท่ากับ 11.19 และ 3) ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 คิดเป็นร้อยละ 85.6

คำสำคัญ: SQ4R, การอ่านเชิงวิเคราะห์, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Abstract

This research aimed to: (1) compare the analytical reading ability between students taught using the SQ4R method and those taught using the conventional instruction; (2) compare the analytical reading ability of Matthayomsuksa 4 students before and after learning through the SQ4R method; and (3) compare the analytical reading ability of Matthayomsuksa 4 students after using the SQ4R method with the 75 percent criterion. The research samples were Matthayomsuksa 4 students. The sample consisted of two classrooms: the students in class 4/11 were assigned to the experimental group, while the students in class 4/9 were assigned to the control group. The research instruments included: (1) a 30-item four-option analytical reading ability test used for both the pretest and posttest, (2) three lesson plans consisting of two periods per plan using the SQ4R method, and (3) three lesson plans consisting of two periods per plan using the conventional instruction. The statistical methods used for data analysis were mean, percentage, standard deviation, and t-test. The results of the study revealed that: (1) the analytical reading ability of Matthayomsuksa 4 students who were taught using the SQ4R method was significantly higher than that of students who were taught using the conventional instruction at the .05 level of statistical significance; (2) the analytical reading ability of students taught using the SQ4R method after instruction was significantly higher than before instruction at the .05 level of statistical significance; and (3) the mean score of the analytical reading ability of Matthayomsuksa 4 students taught using the SQ4R method was significantly higher than the 75 percent criterion. The experimental group obtained a mean score of 25.68 (85.6 percent).

Keywords: SQ4R method, analytical reading ability, Matthayomsuksa 4 students

บทนำ

มนุษย์สามารถรับสารผ่านการใช้ทักษะทางภาษาได้ 2 ทางคือ การฟังและการอ่านในการแสวงหาความรู้ การอ่านเป็นกระบวนการรับรู้และเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือหรือจากข้อความที่เป็นลายลักษณ์อักษร ขณะอ่านผู้อ่านจะมีปฏิสัมพันธ์กับเรื่องทีอ่านโดยใช้ความคิด ความเชื่อ และประสบการณ์ของตนร่วมด้วย เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ หรือความบันเทิงตามวัตถุประสงค์ในแต่ละครั้ง (กิตติชัย พินโน และอมรรชัย คหกิจโกศล, 2557) การอ่านเพื่อวิเคราะห์เป็นการอ่านเพื่อแยกแยะข้อความที่อ่านอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ทราบโครงสร้าง องค์ประกอบ หลักการ และเหตุผลของเรื่องจนสรุปได้ว่าแต่ละส่วนสัมพันธ์กันอย่างไร เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และมองเห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดสิ่งนั้นหรือเรื่องนั้น ๆ (ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ, 2565) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญของการอ่าน จึงกำหนดให้การอ่านเป็นสาระที่ 1 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และกำหนดมาตรฐานการอ่านว่า “ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 7)

สภาพการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องการอ่านมากที่สุด โดยนักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ เพราะนักเรียนไม่ชอบการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านบทร้อยกรองหรืออ่านเนื้อหาที่ยาว ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไข เพราะส่งผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรง เนื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนทุกวิชา และเป็นทักษะที่นักเรียนต้องใช้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อครูผู้สอนด้วยเพราะหากนักเรียนไม่เข้าใจสาระสำคัญของเรื่องที่เรียนจะไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับผลการคัดกรองการอ่านและการเขียนประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ที่พบว่า นักเรียนมีผลการอ่านอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้และที่ต้องปรับปรุงร้อยละ 10.26 ซึ่งเป็นผลที่ไม่น่าพอใจ ครูผู้สอนจึงต้องหาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนที่ให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์จากบทอ่าน นักเรียนได้สำรวจเนื้อหาอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อค้นหาประเด็นสำคัญต่าง ๆ ของเรื่อง โดยมีการพิจารณา ไตร่ตรอง เพื่อให้เข้าใจความคิดของผู้แต่ง (กันต์ธรรุจิ เกษแก้ว, 2567) สอดคล้องกับศรัญญา บุญมี (2561) ที่กล่าวว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีขั้นตอนที่ชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้อ่านอ่านเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีจุดหมายและเข้าใจ สามารถค้นหาความรู้วิเคราะห์ สังเคราะห์หาความสำคัญ เชื่อมโยงสิ่งที่สำคัญนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม มีลำดับขั้นตอน 6 ขั้นตอน คือขั้นตอนที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Survey-S) ขั้นตอนที่ 2 ตั้งคำถาม (Question-Q) ขั้นตอนที่ 3 อ่านเพื่อหาคำตอบ (Read-R) ขั้นตอนที่ 4 จดบันทึก (Record-R) ขั้นตอนที่ 5 ทบทวน (Recite-R) และขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ (Reflect-R)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ และวิธีสอนแบบ SQ4R พบว่า งานวิจัยที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มักจะใช้ร่วมกับเทคนิคการสอนอื่น ๆ เช่น แผนผังความคิด ผังกราฟฟิก สื่อมัลติมีเดีย

หรือแบบฝึกทักษะ ซึ่งงานวิจัยที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เพียงอย่างเดียวมีอยู่อย่างจำกัด และมักนำการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ไปเปรียบเทียบกับวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนอื่น ๆ เช่น CIPPA CIRC KWL-Plus ซึ่งงานวิจัยที่นำการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ไปเปรียบเทียบกับวิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมนั้นมีอยู่อย่างจำกัดเช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อทำให้ความสามารถในการอ่านของนักเรียนดีขึ้น เพราะการอ่านเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงเลือกการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม
2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R
3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับเกณฑ์ร้อยละ 75

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 11 ห้องเรียน รวม 340 คน ซึ่งทุกห้องเรียนเรียนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/11 จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มทดลองใช้วิธีสอนแบบ SQ4R และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/9 จำนวน 22 คน เป็นกลุ่มควบคุมใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม

2. เนื้อหา

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยได้มีการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาไปที่ เรื่องของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตามที่ระบุอยู่ในตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ม.4-6/3 วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล ได้แก่ ข่าว ถึงเวลาคืนชีพข้อสอบอตันัย บทความ โชคดีที่เราไม่เก่งมาก่อน และกวีนิพนธ์ เป็บข้าว

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

- 1) วิธีสอนแบบ SQ4R
- 2) วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R 3 ครั้ง ครั้งละ 2 คาบ รวม 6 คาบ และจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม 3 ครั้ง ครั้งละ 2 คาบ รวม 6 คาบ เวลาเรียนคาบละ 50 นาที

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์** หมายถึง การอ่านเรื่องหรือข้อความแล้วผู้เรียนสามารถตีความเรื่องที่อ่านได้ สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นได้ บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนในเรื่องที่อ่านได้ สามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลในเรื่องที่อ่านได้ และสามารถสรุปเรื่องรวมถึงนำข้อมูลที่ได้จากเรื่องไปตอบคำถามได้ ซึ่งการวัดผลความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จะประเมินด้วยแบบวัดความสามารถที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน โดยเกณฑ์ผ่านอยู่ที่ร้อยละ 75

2. **วิธีสอนแบบ SQ4R** คือ วิธีสอนอ่านที่เป็นระบบ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นการอ่านซ้ำ ๆ จนกว่าจะเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่าน จนทำให้อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพัฒนามาจากการจัดการเรียนการสอนแบบ SQ3R ของ ฟรานซิส พี. โรบินสัน โดยมีขั้นตอนวิธีการสอนดังนี้

1. **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน** เป็นขั้นที่จัดทำให้บรรยากาศรู้สึกสบายไม่เคร่งเครียด และเสนอสิ่งเร้าให้ผู้เรียนสนใจในกิจกรรมที่จะทำ

2. **ขั้นจัดการเรียนรู้** เป็นขั้นที่ดำเนินการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 **Survey - S** คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหานั้นอย่างคร่าว ๆ และหาจุดสำคัญของเรื่อง ไม่ควรใช้เวลาในการอ่านนานเกินไป

2.2 **Question - Q** คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยการเปลี่ยนข้อความให้เป็นคำถาม การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้ผู้เรียนตั้งใจ และจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน ทำให้อ่านมีความอยากรู้

อยากเห็น เพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2.3 Read - R คือ การอ่านข้อความในบทอ่านอย่างละเอียดและในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ เมื่อพบคำตอบควรทำเครื่องหมายไว้ให้มองเห็นได้ง่าย เขียนคำสำคัญไว้ในที่ว่างโดยยังไม่บันทึกข้อความที่ได้จากการอ่านเพราะอาจต้องอ่านซ้ำอีกถ้ายังมีปัญหาไม่เข้าใจดีพอ ในขั้นนี้เป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญโดยแท้จริง

2.4 Record - R คือ การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ เมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยใช้ภาษาของตนเองเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นและสามารถจำคำตอบนั้นได้ มุ่งเน้นการจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็นด้วยข้อความอย่างรัดกุม

2.5 Recite - R คือ การเขียนสรุปใจความสำคัญ ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญซึ่งประกอบด้วยใจความหลักและใจความรองด้วยภาษาของตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยไม่แน่ใจในตอนใดตอนหนึ่งให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

2.6 Reflect - R คือ การวิเคราะห์ วิเคราะห์ ให้ผู้เรียนวิเคราะห์บทอ่านที่ได้อ่านแล้ว แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยโดยใช้เหตุผลสนับสนุนและใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นการทบทวนเรื่องทั้งที่อ่านทั้งหมด ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนว่าจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้มากน้อยเพียงใด หากส่วนใดที่ยังจดจำไม่ได้ก็กลับไปอ่านซ้ำและทบทวน มีการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิม

3. ขั้นสรุปและประเมินผล เป็นการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยเหลือผู้เรียน โดยอธิบายเพิ่มเติม ให้ทำแบบฝึกหัดมากขึ้นสำหรับผู้เรียนอ่อน สำหรับผู้เรียนดีก็อาจจะให้แบบฝึกเพื่อเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

3. วิธีการสอนแบบดั้งเดิม คือ กระบวนการเรียนการสอนที่ครูถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้นักเรียนฟังและจดบันทึก ซึ่งครูจะเป็นผู้เตรียมการมาให้ทั้งหมดแล้วผู้เรียนทำตาม มีขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นนำ เป็นช่วงเวลาเริ่มต้นคาบเรียน เป็นขั้นเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียน และเร้าความสนใจให้ผู้เรียนอยากรู้ เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน

2. ขั้นสอน เป็นช่วงเวลาถัดจากการนำเข้าสู่บทเรียน ถือว่าเป็นขั้นสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะมีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา เกิดทักษะปฏิบัติ หรือเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. ขั้นสรุป เป็นขั้นการสรุปเนื้อหาที่เรียนผ่านมาแล้วทั้งหมดในช่วงท้ายคาบเรียนที่ผู้เรียนจะรวบรวมสิ่งที่ได้เรียนรู้ในคาบนั้น สรุปออกมาเป็นความคิดรวบยอด หรือผลงาน โดยเนื้อหาที่สรุปได้จะต้องตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผลของการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental design) แบบกลุ่มควบคุมที่ไม่เท่าเทียมกัน สอบก่อนเรียน-สอบหลังเรียน (non-equivalent control group pretest-posttest design) มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 ฉบับ ดังนี้

1. แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (pretest, posttest) เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยใช้ข้อสอบชุดเดียวกันสอบทั้งก่อนและหลังการทดลอง

2. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R จำนวน 3 แผน แผนละ 2 คาบ รวม 6 คาบ

3. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม จำนวน 3 แผน แผนละ 2 คาบ รวม 6 คาบ

1. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

มีรายละเอียดในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยในแต่ละฉบับ ดังนี้

- 1.1 แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิธีสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้มีความตรงตามเนื้อหาของจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดจำนวนข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ตามพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการวัด จากนั้นนำแบบวัดความสามารถไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในแบบวัดความสามารถและจุดประสงค์ เพื่อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีค่าระหว่าง 0 - 1.00 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (try out) เพื่อนำมาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อด้านค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นรายฉบับ (KR-20) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป และคัดเลือกข้อคำถามจาก 60 ข้อ เหลือ 30 ข้อซึ่งมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.27 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นรายฉบับเท่ากับ 0.93 ไปใช้กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

- 1.2 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารเกี่ยวกับการสอนอ่าน และวิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างขั้นตอนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อนำไปหาค่าดัชนี

ความสอดคล้อง พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มทดลอง

1.3 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารเกี่ยวกับการสอนอ่าน และวิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างขั้นตอนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อนำไปหาเพื่อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนการทดลอง (pretest) โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้จำนวน 3 แผน แผนละ 2 คาบ รวม 6 คาบ โดยกลุ่มทดลองใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R และกลุ่มควบคุมใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม
3. ดำเนินการวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการทดลอง (posttest) โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนการทดลองกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
4. นำคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ทั้งก่อนและหลัง การทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมโดยใช้ Independent sample t-test
2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R โดยใช้ Dependent sample t-test
3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลของการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลการวิจัย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม

นักเรียน	N	\bar{x}	S.D.	t	p
กลุ่มทดลอง	25	25.68	2.45	6.33	0.00*
กลุ่มควบคุม	22	21.55	1.97		

*p<.05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.45 ส่วนกลุ่มที่ใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.55 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.97 ส่วนค่าการทดสอบที (t-test) เท่ากับ 6.33

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

ช่วงเวลา	N	\bar{x}	S.D.	t	p
ก่อนการทดลอง	25	21.60	2.77	-11.19	0.00*
หลังการทดลอง	25	25.68	2.45		

*p<.05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.60 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.77 ส่วนคะแนนหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.45 ส่วนค่าการทดสอบที (t-test) เท่ากับ -11.19

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับเกณฑ์ร้อยละ 75

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังใช้วิธีสอนแบบ SQ4R พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ปรากฏตามประกาศค่าเป้าหมายกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการศึกษา 2568 และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2569 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 คิดเป็นร้อยละ 85.6

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า

1. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.45 ส่วนกลุ่มที่ใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.55 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.97 ส่วนค่าการทดสอบที (t-test) เท่ากับ 6.33
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.60 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.77 ส่วนคะแนนหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.45 ส่วนค่าการทดสอบที (t-test) เท่ากับ 11.19
3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 คิดเป็นร้อยละ 85.6

อภิปรายผล

การศึกษาผลของการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเพิ่มพัฒนาการทางการอ่าน โดยเน้นการอ่านซ้ำ ๆ จนกว่าจะเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่าน จนทำให้อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวิธีสอนแบบ SQ4R มีกระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ สำรวจ (Survey) ตั้งคำถาม (Question) หาคำตอบ (Read) จดบันทึก

(Record) สรุปความ (Recite) และวิเคราะห์ (Reflect) ซึ่งพัฒนามาจากวิธีสอนแบบ SQ3R ซึ่งการอ่านที่มีขั้นตอนชัดเจนส่งผลให้นักเรียนจัดระเบียบความคิดได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Gunning (1996) ที่กล่าวถึงวิธีสอนแบบ SQ4R ไว้ว่า เป็นวิธีการสอนอ่านที่เป็นระบบ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านการตีความขยายความ สรุป และจับใจความสำคัญจากการอ่านด้วยตนเอง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวรรณ ดอกไม้ (2567) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ พิทยา เสนามนตรี (2556) ที่ได้ทำการศึกษาผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลังจากการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีผลการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ สถาพร ปุ่มเป้า (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องนิราศภูเขาทอง โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องนิราศภูเขาทอง ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 คิดเป็นร้อยละ 85.6 อาจเพราะวิธีสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดและปฏิบัติจริง นักเรียนจึงได้ฝึกทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เมื่อนักเรียนได้เรียนแล้วจึงสามารถนำขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R ที่ได้เรียนรู้และลงมือฝึกปฏิบัติในคาบเรียน จนเกิดความเข้าใจไปใช้ในการอ่านเนื้อหาในแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มรรคณา คาระวะ (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการสอนด้วยวิธี SQ4R ร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ร่วมกับผังกราฟิกมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เฉลี่ย 26.36 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ จรรยา ศรีบัวหลวง (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ นิภาพร พูใจ (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R

ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีด้วยรูปแบบการเรียนการสอน
ตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าร้อยละ 70
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรศึกษาและวิเคราะห์ภูมิหลังทางวิชาการของผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด
ต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

2. ครูต้องชี้แจงขั้นตอนของวิธีสอนแบบ SQ4R ให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจนและควรให้
คำแนะนำแก่ผู้เรียนเพิ่มเติมรายบุคคลหากผู้เรียนยังไม่เข้าใจขั้นตอนของวิธีสอนแบบ SQ4R

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ควรเลือกบทอ่านที่มีความยากและความยาวให้เหมาะสมกับ
ระดับชั้นของผู้เรียน และเลือกเนื้อหาที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกอ่านเนื้อหาที่ต่างกัน

2. ควรนำวิธีสอนแบบ SQ4R ไปใช้ร่วมกับเทคนิคการสอนอื่น ๆ เช่น แผนผังความคิด
ผังกราฟิก สื่อมัลติมีเดีย เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- กันต์ธรรุจิ เกษแก้ว. (2567). ผลของการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*,
6, (3) 495-502. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemri/article/view/269960>
- กิตติชัย พินโน และอมรชัย คหกิจโกศล. (2557). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). เซนปรินติ้ง.
จรรยา ศรีบัวหลวง. (2559). *การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. <https://url.in.th/ftNvo>
- ทิพวรรณ ดอกไม้. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสาร
พุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 8, (2) 210-222.
<https://ojs.mbu.ac.th/index.php/jbpe/article/view/2648/1702>

- นิภาพร พูใจ. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังสัมพันธ์ทางความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 4, (2) 31-44.
<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/cmujedu/article/view/239918/164948>
- พิชยา เสนามนตรี. (2556). ผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R. [การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. <https://url.in.th/wDFtV>
- ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ. (2565). *หนังสือเรียนภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.5*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). บริษัทไทยร่มเกล้าจำกัด.
- มรรคณา คารวะ. (2564). ผลการสอนด้วยวิธี เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 15, (3) 124-136.
https://www.vru.ac.th/wp-content/uploads/2022/01/Full_Journal-G-153-2021-1.pdf
- ศรัณญา บุญมี. (2561). การพัฒนาความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. <https://url.in.th/nFVOQ>
- สถาพร ปุ่มเป้า. (2563). การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องนิราศภูเขาทอง โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
<https://url.in.th/RRcel>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- Gunning, Thomas G. (1996). *Creating Reading Instruction for all Children*. Allyn and Bacon.